

Kooperatiflerin ortaklarına kredi kullandırma işleminin KDV veya BSMV tabi olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GİDER VERGİLERİ KANUNU
Özelge no	70903105-180[28/03-11]-8318
Tarih	24.01.2014

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : 70903105-180[28/03-11]-8318

24/01/2014

Konu : Kooperatiflerin ortaklarına kredi kullandırma işleminin KDV veya BSMV tabi olup olmadığı.

İlgide kayıtlı yazınız ve ekinde alınan sayılı yazısının incelenmesinden, adı geçen Birliğe bağlı Birlikleri ve onlara bağlı Kooperatifleri tarafından ortaklarına, temin edilemeyen mal ve hizmetler için kredi fonundan veya birikmiş sermayelerinden taksitle geri ödenmek üzere borç verilmesi halinde, borcun verilmesi ve taksitle geri ödeneşi aşamalarında katma değer vergisi (KDV) uygulanıp uygulanmayacağı hususunun değerlendirilerek Bakanlığınıza bilgi verilmesinin talep edildiği anlaşılmaktadır.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında; "Bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar (kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım - satıma tavassut etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi

meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ile mevduat faizi vermek veya sair adlarla faiz ve benzeri menfaatler sağlamak üzere devamlı olarak para toplama işiyle uğraşanların topladıkları paralara sağladıkları gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar dahil) da banka muameleleri vergisine tabidir." hükmü, aynı maddenin üçüncü fıkrasında ise, "90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre ikraz işleriyle uğraşanlarla ikinci fıkra da belirtilen muamele ve hizmetlerden herhangi birini esas iş tıgal konusu olarak yapanlar bu Kanunun uygulanmasında banker sayılırlar..." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, konuya ilişkin 87 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin "B-2-6802 Sayılı Kanunun 28 inci Maddesinin İkinci Fıkrasında Belirtilen Muamele ve Hizmetleri Esas İş tıgal Konusu Olarak Yapanlar" başlıklı bölümünde;

"... Buna göre, 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri esas iş tıgal konusu olarak yapanlar, bu işlemleri ilgili kanunlarla yetkilendirilmek veya izin verilmek suretiyle yürüten kişileri ifade etmektedir. Dolayısıyla bunların 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen işlemleri "esas iş tıgal konusu" olarak BSMV ye tabi olacak, bunlar dışındakilerin aynı fıkra da belirtilen işlemleri "esas iş tıgal konusu" olmadığından KDV'ye tabi olacaktır.

...

Örnek 5: Kooperatifler, ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını iş gücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığının izni ile kurulmaktadır. Kuruluş amaçları gereği nakit kredi işlemlerini esas iş tıgal konusu olarak yapan kooperatiflerin kredi işlemleri nedeniyle lehlerine kalan paralar BSMV'ye tabi olacaktır.

Ancak, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 93 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca kooperatifler, kooperatif birlikleri, kooperatif merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin birbirlerinden ve ortaklarından aldıkları faiz ve komisyonlar ile ortaklarına kefalet etmeleri dolayısıyla bunlardan aldıkları paralar BSMV'den istisnadır..."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 3065 sayılı KDV Kanununun 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu, 17/4-e maddesinde ise, BSMV kapsamına giren işlemlerin KDV'den istisna olduğu hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre; Birliğinin, kredi fonundan veya birikmiş sermayesinden taksitle geri ödenmek suretiyle ortaklarına kullandırdığı krediler nedeniyle lehe aldığı faiz ve komisyonlar BSMV'nin konusuna girmekle birlikte bu vergiden istisnadır.

Bu durumda, adı geçen kooperatifin ortaklarına verdiği söz konusu kredi verme işlemlerinin KDV'ye de tabi tutulmaması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026